

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	314
Land:	Armenien
Kilde:	Udlændingestyrelsen
Titel:	Militærtjeneste og mobilisering i Armenien
Udgivet:	28. oktober 2020
Optaget på baggrundsmaterialet:	9. november 2020

Dato: 28. oktober 2020

Sagsbehandler: knml

Militærtjeneste og mobilisering i Armenien

Indledning

Flygtningenævnet har d. 23. oktober anmodet Udlændingestyrelsens Landedokumentation om bistand til indhentelse af baggrundsoplysninger på følgende spørgsmål:

- *Rekrutterer de armenske myndigheder til konflikten på nuværende tidspunkt?*
- *Hvis ja, rekrutterer de armenske myndigheder særlige persongrupper, eksempelvis personer, der tidligere har været i militæret/haft karriere i militæret og hvilke aldersgrupper?*
- *Rekrutterer myndighederne fra hele Armenien eller fra bestemte distrikter? I givet fald hvilke distrikter?*
- *Hvis der er en straf for at modsætte sig en indkaldelse/genindkaldelse til militæret, hvad er så den?*

Indledningsvist er det vigtigt at understrege følgende forbehold:

- Der blev givet en meget kort deadline på forespørgslen til at indhente baggrundsoplysningerne om ovenstående spørgsmål. Det kan derfor ikke udelukkes, at en mere omfattende søgning på informationer kunne bidrage til at belyse spørgsmålene yderligere. Dog er det Landedokumentations vurdering, at de i nærværende notat benyttede kilder belyser emnet så godt som muligt.
- I forbindelse med konfliktens begyndelse indførte Armenien undtagelsestilstand. Denne blev yderligere skærpet d. 6. oktober 2020. Undtagelsestilstanden indeholder bl.a. indskrænkninger i den offentlige debat i Armenien om konflikten og Armeniens indsats. Det er bl.a. forbudt at komme med kritik, der kan skabe tvivl om de armenske myndigheders effektivitet eller som på anden måde kan devaluere myndighedernes aktioner. Dette har påvirket den offentlige debat, hvorfor det ikke har været muligt at finde armenske kilder, der fx har forholdt sig kritisk til selve mobiliseringen og dens konsekvenser.¹

¹ Caucasian Knot, *В Армении ужесточен режим военного положения* [Den Militære Undtagelsestilstand er blevet skærpet i Armenien], 9. oktober 2020, [url](#)

Baggrund

Konflikten mellem Armenien og Aserbajdsjan om enklaven Nagorno-Karabakh har stået på i mere end 30 år.² Konflikten begyndte i slutningen af 1988 i forbindelse med USSR's begyndende opløsning, efter at lokale parlamentsmedlemmer i Nagorno-Karabakh anmodede om at overføre Nagorno-Karabakh til den armenske sovjetrepublik.³

Efter Sovjetunionens sammenbrud udviklede konflikten sig til en regulær krig, hvor Nagorno-Karabakhs etniske armenere opretholdt kontrollen med enklaven og erobrede områder mellem enklaven og grænsen til Armenien. I sommeren 1994 indgik parterne en våbenhvile, mens en regulær fredsaftale aldrig er kommet i stand. Krigen, der varede fra 1992 til 1994 krævede mere end 15.000 soldater og flere tusinde civile liv.⁴

Militærtjeneste i Armenien

Værnepligt i Armenien

Der er obligatorisk værnepligt for mænd i Armenien for en periode på to år. Værnepligtsalderen er ifølge artikel 5 i loven om militærtjeneste for før-værnepligtige på 16-18 år, og for værnepligtige på 18-27 år. Alle mænd mellem 16 og 27 år er forpligtiget til at være registreret i det militære registreringssystem, mens aktiv værnepligt kun finder sted for 18-27-årige.⁵ Kvinder, som har gennemgået militær træning, kan også optages på det militære registreringssystem.⁶

Den demografiske tilbagegang bl.a. på baggrund af en stigende emigration har fra 1990'erne og frem til i dag resulteret i en udvidelse af tjenesteperioden for værnepligtige i Armenien. I 1998 blev værnepligtsperioden forlænget for almindelige værnepligtige fra 18 til 24 måneder.⁷ I slutningen af 2017 blev det vedtaget, at enhver mandlig universitetsstuderende, der ønsker udsættelse, skulle underskrive en kontrakt for derefter senere at aftjene tre år i de armenske væbnede styrker.⁸

Undtagelser

Følgende personer kan undtages for værnepligt:

² Caucasian Knot, *Карабах: хроника войны-2020* [Karabakh-Kronik over krigen], 22. oktober 2020, [url](#)

³ Meduza, *Why Nagorno-Karabakh?*, 1. oktober, 2020, [url](#)

⁴ Meduza, *Why Nagorno-Karabakh?*, 1. oktober, 2020, [url](#)

⁵ Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], art. 5, 16. september 1998, [url](#)

⁶ Landinfo, *Temanotat Armenia, Militærtjeneste*, 6. december 2010, [url](#), p. 6

⁷ Jamestown Foundation, *Armenia's Demographic Situation: Short- and Longer-Term Trends*, Eurasia Daily Monitor Volume 17, Issue 130, 21. september 2020, [url](#)

⁸ Jamestown Foundation, *Armenia's Demographic Situation: Short- and Longer-Term Trends*, Eurasia Daily Monitor Volume 17, Issue 130, 21. september 2020, [url](#)

- personer som anerkendes af den republikanske værnepligtskommission som uegnede til militærtjeneste
- personer, hvis far eller bror er blevet dræbt i kamp for Armeniens forsvar eller i anden tjeneste i de væbnede styrker
- personer, der har fået tilladelse af den armenske regering til at blive undtaget
- personer, der har aftjent værnepligt for en udenlandsk stat, før disse blev armenske statsborgere.⁹

Følgende personer kan få værnepligten udsat:

- personer med en handicappet forælder, hvis der ikke er andre søskende, der kan passe dem
- personer, der har forældremyndighed over et barn uden en mor
- personer, der har to eller flere børn
- personer, der har en ægtefælle, som er handicappet
- personer, der har en søskende, som er handicappet, og som ikke har andre søskende, der kan passe dem
- personer, der er under uddannelse, hvis de enten er fuldtidsstuderende (også ph.d.) på en statslig uddannelsesinstitution eller et statsligt godkendt sekundært specialiseret uddannelsessted.
- Personer, der midlertidigt ikke kan aftjene værnepligt af helbredsmæssige årsager. En person kan få undtagelse i to gange tre år. Såfremt personen stadig ikke kan aftjene værnepligten, vil han enten blive undtaget for værnepligt og blive indskrevet som reservist eller erklæret uegnet og derpå ekskluderet for det militære register.¹⁰

Hvis en person stadig har grund til udsættelse, når personen fylder 27 år, vil han i fredstid være undtaget for militærtjeneste og indskrives som reservist.¹¹

Reserven

Reservestyrkerne i Armenien består af følgende kategorier:¹²

- Personer, som har gennemført værnepligt, og som er indskrevet som reservister

⁹ Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], art. 12, 16. september 1998, [url](#)

¹⁰ Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], art. 13-15, 16. september 1998, [url](#)

¹¹ Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], art. 13, 16. september 1998, [url](#)

¹² Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], art. 24, 16. september 1998, [url](#)

- Personer, som har gennemført en højere videregående uddannelse fra et militært fakultet
- Personer, som ikke er blevet udtaget til værnepligt, før de er fyldt 27 år

Personer, som indgår som reservister inddeles i to kategorier: ¹³

- Reservister af første kategori inkluderer i) personer som har gjort tjeneste i mere end et år og ii) personer som har deltaget i kamp (krig) uagtet længden af tjenesteperioden.
- Reservister af anden kategori inkluderer i) personer, som har aftjent værnepligt i mindre end et år og ii) personer, som af forskellige årsager ikke har aftjent værnepligt. Disse personer bliver overført til den første kategori, når de samlet har været i militær træningslejr i et år.

Reservister af både første og anden kategori deles op i aldersgrupper: ¹⁴

- 1) Personer op til 35 år
- 2) Personer fra 35 – 45 år
- 3) Personer fra 45 til 50 år

Aldersgrænsen for akut militærtjeneste (срочная военная служба) er: ¹⁵

- 48 år for gruppen af juniorofficerer (Младший офицерский состав), fx sekondløjtnant, løjtnant, seniorløjtnant og kaptajn
- 50-55 år for seniorofficerer (Старший офицерский состав), fx major, oberstløjtnant og oberst
- 60 år for højeste grad af officerer, fx generalmajor, generalløjtnant
- 65 år for generaloberst og hærgeneral

Straf for udeblivelse og desertering

Straf for udeblivelse og desertering dømmes efter artikel 362 i den armenske straffelov. Ifølge denne vil en person, som ikke møder op til militærtjeneste straffes efter samme bestemmelse som desertering. Personen kan straffes med fængsel op til fem år. Hvis personen deserterer med våben, kan denne straffes med fængsel fra tre til otte år. Desertering under undtagelsestilstand, krig eller militære operationer kan straffes med fængsel fra fem

¹³ Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], art. 25, 16. september 1998, [url](#)

¹⁴ Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], art. 25, 16. september 1998, [url](#)

¹⁵ Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], art. 28, 16. september 1998, [url](#)

til 12 år. Hvis der er særlige omstændigheder, eller hvis personen melder sig inden for tre dage efter forseelsen, kan denne fritages for et strafferetligt ansvar.¹⁶

Den armenske regering har vedtaget en række love, hvis formål er at fritage hjemvendte unge migranter for strafferetligt ansvar, hvis de tilslutter sig de væbnede styrker. Hvis en hjemvendt person allerede er fyldt 27 og derved undtaget værnepligt, kan personen betale et fritagelsesgebyr på et par tusinde US dollars.¹⁷

Armensk værnepligt i Nagorno-Karabakh

Officielt har Armenien benægtet tilstedeværelsen af styrker i Nagorno-Karabakh. Der har dog siden 1994 været et tæt integreret militært samarbejde, og kilder har historisk påpeget, at der findes en tydelig armensk tilstedeværelse i enklaven. Landinfo vurderede i 2010, at armenske værnepligtige med stor sandsynlighed ville skulle aftjene værnepligt i enklaven.¹⁸ Ud fra nyhedsopdateringer fra bl.a. den armenske regerings og forsvarsministeriums hjemmeside er der tydelige militære bevægelser fra Armenien mod enklaven.¹⁹

Militær undtagelsestilstand og generel mobilisering

Som en konsekvens af forværringen af konflikten i Nagorno-Karabakh indførte den armenske regering d. 27. september 2020 militær undtagelsestilstand, dækkende hele Armenien og annoncerede, at man vil indføre en generel mobilisering.²⁰

En generel mobilisering betyder, at det armenske militær såvel som de civile forsvarsstyrker og redningstjenester bliver gjort parat til krig. Derudover bliver officerer i reserven, underofficerer og menige, der er yngre end 55 år, indkaldt til tjeneste. Armeniens forsvarsminister sikrer mobilisering af reservister i henhold til de eksisterende planer.²¹

Ifølge Caucasian Knot er de personer, der bliver indkaldt reservister mellem 18 og 55 år. Kilden citerer talskvinden for det armenske forsvarsministerium, Shushan Stepanyan, som udtalte, at Armenien indkalder personer, som er mellem 18 og 55 år, og som har tjent i de

¹⁶ Armenia, *Criminal Code of the Republic of Armenia*, art. 362, 18. april 2003, [url](#)

¹⁷ Jamestown Foundation, *Armenia's Demographic Situation: Short- and Longer-Term Trends*, Eurasia Daily Monitor Volume 17, Issue 130, 21. september 2020, [url](#)

¹⁸ Landinfo, *Armenia: Militærtjeneste*, 6. december 2010, [url](#), p. 6

¹⁹ Government of Armenia, *Statement*, 2. oktober 2020, [url](#), tilgået d. 27. oktober 2020; Website of the Ministry of Defence of the Republic of Armenia, www.mil.am/en, tilgået d. 27. oktober 2020

²⁰ Caucasian Knot, *В Армении ужесточен режим военного положения* [Den Militære Undtagelsestilstand er blevet skærpet i Armenien], 9. oktober 2020, [url](#); Eurasianet, *Armenians and Azerbaijanis are called to war*, 30 september 2020, [url](#)

²¹ Sputnik, *Mobilising Reserves: What Martial Law Means for Armenia*, 27. september 2020, [url](#)

væbnede styrker. Hun udtalte endvidere, at indkaldelsesperioden er ukendt, og den afhænger af konfliktens gang. Der er ingen oplysninger om geografiske forskelle.²²

Indkaldelse til mobilisering er beskrevet i den armenske lov om mobiliseringsforberedelse og mobilisering. Ifølge artikel 3 skal en mobilisering annonceres og afsluttes af Armeniens præsident.²³ Ifølge artikel 10 skal armenske statsborgere møde op og overholde de oplyste krav til dem, når de bliver indkaldt.²⁴

Ifølge artikel 14 vil reservister blive indkaldt til militærtjeneste. Civile, som ikke bliver indkaldt til militærtjeneste kan blive sendt til at arbejde i civile stillinger i de væbnede styrker eller andre styrker.²⁵

Ifølge artikel 15 kan følgende personer få udsat sin militærtjeneste under en mobilisering:

- Personer, som ikke udtages til militærtjeneste i henhold til de procedurer om udvælgelse vedtaget af den armenske regering. (Det er imidlertid uklart, hvad dette indebærer.)
- personer, som er anerkendt som midlertidige uegnede til militærtjeneste af sundhedsmæssige årsager
- personer, som er eneansvarlige (forsørger) for en forælder, søskende, bedsteforældre eller personer under 16 år, som af sundhedsmæssige årsager kræver disse personers pleje eller som er handicappet
- personer, som har mere end fire børn, hvis personen er en mand, eller et eller flere børn, hvis personen er en kvinde.
- personer, som har en mor med fire børn, som moren er ansvarlig for alene
- deputerede i Armeniens Parlament.²⁶

Indkaldelse til mobilisering er beskrevet i den armenske lov om forsvarrets kapitel 6. Ifølge artikel 29 stk. 2 i nævnte lov vil man blive fritaget fra mobilisering, såfremt man er:

- Optaget på en måde, der er foreskrevet af regeringen for Republikken Armenien;
- anerkendt som uegnet til militærtjeneste af sundhedsmæssige årsager

²² Caucasian Knot, *Группы армянских резервистов и добровольцев отправились в Нагорный Карабах* [Grupper af armenske reservister og frivillige er sendt til Nagorno-Karabakh], 29. september 2020, [url](#)

²³ Armenien, *Закон Республики Армения, О Мобилизационной Подготовке и Мобилизации* [Den Armenske Republiks Lov om Mobiliseringsforberedelse og Mobilisering], 3. marts 1999, artikel 3, [url](#)

²⁴ Armenien, *Закон Республики Армения, О Мобилизационной Подготовке и Мобилизации* [Den Armenske Republiks Lov om Mobiliseringsforberedelse og Mobilisering], 3. marts 1999, artikel 10, [url](#)

²⁵ Armenien, *Закон Республики Армения, О Мобилизационной Подготовке и Мобилизации* [Den Armenske Republiks Lov om Mobiliseringsforberedelse og Mobilisering], 3. marts 1999, artikel 14, [url](#)

²⁶ Armenien, *Закон Республики Армения, О Мобилизационной Подготовке и Мобилизации* [Den Armenske Republiks Lov om Mobiliseringsforberedelse og Mobilisering], 3. marts 1999, artikel 15, [url](#)

- har fire eller flere børn
- er medlem af Republikken Armeniens Nationalforsamling²⁷

²⁷ Armenien, *Закон РА об обороне* [Loven om Forsvaret], 15. november 2017, [url](#)

Litteraturliste

Armenien, *Закон РА о воинской обязанности* [Den Armenske Republiks Lov om Militærtjeneste], 16. september 1998,
<http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&lang=rus&ID=1658>, hentet d. 27. oktober 2020

Armenien, *Закон Республики Армения, О Мобилизационной Подготовке и Мобилизации* [Den Armenske Republiks Lov om Mobiliseringsforberedelse og Mobilisering], 3. marts 1999,
<http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1787&lang=rus>, hentet d. 27. oktober 2020

Armenia, *Criminal Code of the Republic of Armenia*, 18. april 2003,
<http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1349&lang=eng#12>, hentet d. 27. oktober 2020

Armenien, *Закон РА об обороне (Loven om Forsvaret)*, 15. november 2017,
<https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=126160>, hentet d. 27. oktober 2020

Armenien, Government of Armenia, *Statement*, 2. oktober 2020,
<https://www.gov.am/en/news/item/9832/>, hentet d. 27. oktober 2020

Armenien, Website of the Ministry of Defence of the Republic of Armenia, www.mil.am/en,
hentet d. 27. oktober 2020

Caucasian Knot, *В Армении ужесточен режим военного положения* [Den Militære Undtagelsestilstand er blevet skærpet i Armenien], 9. oktober 2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/355104/>, hentet d. 27. oktober 2020

Caucasian Knot, *Карабах: хроника войны-2020* [Karabakh-Kronik over krigen], 22. oktober 2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/354861/>, hentet d. 27. oktober 2020

Caucasian Knot, *Группы армянских резервистов и добровольцев отправились в Нагорный Карабах* [Grupper af armenske reservister og frivillige er sendt til Nagorno-Karabakh], 29. september 2020, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/354712/>, hentet d. 27. oktober 2020

Eurasianet, *Armenians and Azerbaijanis are called to war*, 30. september 2020,
<https://eurasianet.org/armenians-and-azerbaijanis-are-called-to-war>, hentet d. 27. oktober 2020

Jamestown Foundation, *Armenia's Demographic Situation: Short- and Longer-Term Trends*, Eurasia Daily Monitor Volume 17, Issue 130, 21. september 2020,
<https://www.ecoi.net/en/document/2037857.html>, hentet d. 27. oktober 2020

Landinfo, *Armenia: Militærtjeneste*, 6. december 2010,
http://landinfo.no/asset/1496/1/1496_1.pdf, hentet d. 27. oktober 2020

Meduza, *Why Nagorno-Karabakh?*, 1. oktober, 2020,
<https://meduza.io/en/feature/2020/10/01/why-nagorno-karabakh>, hentet d. 27. oktober 2020

Sputnik, *Mobilising Reserves: What Martial Law Means for Armenia*, 27. september 2020,
<https://sputniknews.com/world/202009271080588970-mobilising-reserves-what-martial-law-means-for-armenia/>, hentet d. 27. oktober 2020